

Japan – et foredrag om katastrofer og kultur

Asger Røjle Christensen
I årene fra 1989 til 1995 korrespondent i Tokyo for en række skandinaviske medier, blandt andet Politiken og Radioavisen.

Efter sin hjemkomst har han været udlandsredaktør på dagbladet Aktuelt og Ritzaus Bureau. I dag arbejder han i DR, hvor han fra 2004 til 2006 var chef for DR Nyheders radiomagasin, herunder Orientering på P1. I dag er han forsideredaktør på dr.dk.

Asger er japansk gift og har besøgt Japan jævnligt i mere end 25 år. Han er forfatter til bøgerne "Japan - overalt i verden" fra 1994 og "Undskyld på japansk" fra 2008.

Han er en erfaren foredragsholder, og han har været kursusleder for en række studieture for journalister og mediefolk til "Tokyo, den digitale storby".

Torsdag d. 12. september holdt foredragsholder, journalist og forfatter Asger Røjle Christensen foredrag om Japan, og reaktionen efter jordskælvet og tsunamien, som fandt sted d. 11 marts 2011.

I forbindelse med katastroferne kom han igen til Japan for bl.a. at repræsentere den danske humanitære hjælp, først en måned efter tsunamien, så et år efter, og til sidst to og et halvt år efter.

Gennem billeder og fortællinger om hans indtryk fik han forsamlingen til at forstå, hvor omfattende en opgave japanerne i de ramte områder har stået overfor, men samtidig også hvor langsomt genopbygningen finder sted...

Da tsunamien ramte den vestlige kyst, nord for Tokyo, mistede flere end 25.000 mennesker livet: mange blev såret, mange blev aldrig fundet igen... Alle familier i den ramte zone har mistet eller kender nogen som har mistet et familiemedlem. Mange af ofrene var ældre, som per tradition bor i underetagen, eller som døde efterfølgende af deres traume.

Japan er på grund af sin geografiske beliggenhed naturligt meget udsat både hvad angår jordskælv, tsunamier og andre naturkatastrofer. Alene i Tokyo er der ca. 5 jordskælv om dagen!

Det er derfor en naturlig del af børnenes opdragelse og

Der var pænt fyldt op på tilhørerspladserne med over 50 tilmeldte. Seniorene var også inviteret.

PF-arrangement: Japan

Pause med sandwiches og drikkevarer hører til! Der blev spurgt meget, og Asger Røjle svarede beredvilligt på det hele!

de voksnes liv at forberede sig på en eventuel katastrofe. Fra en meget tidlig alder lærer man i samfundet om de basale regler for overlevelse i tilfælde af et jordskælv, men også – og dette er blevet en del af kulturarven – at holde sammen og forholde sig i ro.

Dette hjælper lidt med til at forklare, hvad vi opfatter som japanernes "fantastiske udholdenhed", tålmodighed og fælleskab.

I mange af de oversvømmede områder er vandet i dag knap lige begyndt at trække sig.

Landbrugsområder kan ikke længere dyrkes pga. saltvand i jorden, og mange af kvindene, som per tradition var dem, der dyrkede markerne, skal nu overveje anden beskæftigelse.

Fiskere har både tabt deres grej og deres indkomst, da flere fiskeriområder nu er lukkede pga. risiko for radioner. Og når nogle alligevel kan genoptage lidt fiskeri, er resten af landet meget tilbageholdende med at købe deres fangst af frygt for evt. fare...

De små lokale virksomheder, som prøver at rejse sig, er afhængige af frivillige arbejdere, de fleste udlændinge, da de lokale foretrækker de bedre betalte jobs, som genopbygningsprojekter har skabt...

Men overalt bor stadig mange af de mennesker, hvis huse

blev ødelagt, i midlertidige boliger og venter på en erstatning.

Der er nu gået 2,5 år... Og Asger's indtryk var klart, at deres tålmodighed var ved at være brugt op.

Dem fra Fukushima området har det endnu værst, da de ingen udsigt har til, om de nogen sinde får lov til at komme tilbage til deres land...

Hvorfor går rekonstruktionen så langsomt? Oprydningsprocessen er blevet sat i gang meget metodisk:

- Først ved at genetablere vejene og den øvrige transport infrastruktur
- Derefter ved at genetablere en form for daglig rytme for børnene ved at genåbne skolerne
- Og så ved at rydde op så meget man nu kunne: i løbet af få timer blev der i området genereret en mængde affald svarende til 153 år! Og affaldsforbrændingsanlæg var også blevet væk...

Rekonstruktionen har også sat gang i nye genovervejelser om miljø og ressourcer, og nye projekter blev sat i gang, som man sikkert ikke havde overvejet før tsunamien. Pludselig blev der fokuseret yderligere på at skabe en by i bedre harmoni med naturen og oplære de kommende generationer i at passe på miljøet, at benytte sig af mere naturlige redskaber mod naturens kræfter – eller søge andre energikilder...

Endelig blev ét af de store spørgsmål, der skulle overvejes: Vil man genopbygge som en tro kopi, eller benytte sig af lejligheden til at starte forfra, måske endda ved at flytte til et mere sikkert sted? Alle bliver spurgt til råds ved beboermøder, da dette ikke kun er et praktisk emne, men et sensitivt emne: tradition kontra fornyelse, minder kontra fremtid...

Så på trods af de enorme ressourcer, som blev frigivet både i Japan og fra udlandet, er den rigtige genopbygningsproces stadig i gang og langt fra afsluttet. Der er dog et positivt tegn for fremtiden: Tokyo er blevet udnævnt til OL værtsby for 2020, med stor tilslutning fra befolkningen.

Tak til PF for et spændende foredrag og velmodtaget forberedelse!

Céline Tartax Hansen

Til venstre billedet fra dengang, OL blev holdt i Tokyo. Det er næsten 50 år siden, og det har været et lykkeligt minde for japanerne. Nu er de ovenud begejstrede for udsigten til igen at skulle være vært i 2020. Det vil give et nyt fokus på deres land, og det vil måske også kunne være med til at sætte yderligere skub i genopbygningen efter alle de alvorlige ulykker, Japan har været ramt af. Billedet i midten forestiller indbyggere fra Tokyo, som former et "Thank You" efter beslutningen om, at Tokyo bliver OL værtsby i 2020.